

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պաշխարիոյ համար Տարեկան 12 փր.
» » Վեցամսեայ 6 փր.
Արտասահմանի համար (երկու փր. մեկ ծրարով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 փր.
ԿԱՆԽԻՎ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Նամակ դրամ եռալի դրկել հետեւեալ հասցեով

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ. — Վ.Ա.Ռ.Ն.Ա. (Պուլկարիա)

Редакция на вѣст.

„Иравункъ“

ВАРНА (БЪЛГАРИЯ)

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
էս չեն դրկուիր եւ յարմար դատաւար-
ները միայն կը հրատարակուին առ-
թողովիկ կամ մասամբ:

Մանուցման տողը 20 սանթիմ. երե-
փեւ աւելի անգամներու համար 20 0/0
գին կը շինի:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ալեքսանդրիա, 11/23 փետ. 99
Եգիպտոսի վիճակին առաջնորդ-
ական նոր ընտրութիւն կատարե-
լու համար Պատրիարքարանէն հա-
սած հրահանգին դէմ Ալեքսանդ-
րիոյ հայոց թաղ. խորհուրդը ազ-
գու բողոքագիր մը ուղղած է Օր-
մանեան Պատրիարքին, յայտա-
բարելով որ այն պարագային երբ
Պատրիարքը յաջողի այսպէս թէ
այնպէս նոր ընտրութիւն կատա-
րել ի Գահիրէ՝ Ալեքսանդրիոյ հա-
յերը չպիտի մասնակցին և անջատ
թեմա պիտի կազմեն առանձին ա-
ռաջնորդով զոր արգէն կատարած
են յանձին Ամին. իզմիրեան Սըր-
բապանի Ալեքսանդրիոյ հայ գաղ-
թականութիւնը յանձնելով որ արգէն
թաղ. խորհուրդը իր իրաւունք-
ները կը պաշտպանէ՝ պէտք չի տե-
սու իր կողմէն առանձին շար-
ժում մը ընելու: Իսկ Գահիրէի
հայերուն գրգռութիւնը ծայր ա-
ռիճանին հասած է: Այս շարժու-
թոյնէն աւելի ստորագրութիւններով
երկու հանրագիր խրկուեցան Պատ-
րիարքարան. մին՝ կրօն. ժողովոյ
Առնեապետ Տ. Գրիգորի Եպիսկ-
Օհաննէսեանին և միւսը Քաղ. ժո-
ղովոյ Ապենապետ Տատեան Ար-
թիւ բաշային: Հանրագիրը ստո-
րագրողները կը յայտարարեն թէ,
եթէ Պատրիարքարանը համար-
ձակի նոր ընտրելիաց ցանկ խըր-
կելու՝ շատ ծանր և տխուր հետե-
ւանքներ յառաջ պիտի գան:

Ուրի հարիւր ստորագրութեամբ
հանրագիր մըն ալ յատուկ պատ-
գամաւորութեան մը ձեռքով մու-
ղղուեցաւ Գաւառ. Երեսփ. Ժո-
ղովոյ Առնեապետ Տիգրան բաշա-
յի, խնդրելով որ Նորին վսեմու-
թիւնը իրեն անխանձալնագիր ազ-
գային իրաւանց պաշտպանութեան,
Պատրիարքարանի ապօրինութեանց
և քմահաճոյքներուն գոհացում չի
պայ. Տիգրան բաշայի հանրագ-
րութեան ներքեւ ստորագրած են
շատ կարեւոր անձնաւորութիւն-
ներ: Տիգրան բաշայի մինչեւ ցարդ
շատ ուղղամիտ ընթացք ունեցած
է Առաջնորդական ընտրութեան

գործին մէջ և տարակոյս չունինք
թէ այս անգամ եւս իր պարտա-
կանութիւնէն տարբեր կերպով չպի-
տի շարժի: Ոչ նուազ գովելի է
Տ. Աշոտ Գահիր. եպիսկոպոսի օ-
րինաւոր վարմունքը այս խնդրոյն
առթիւ:

Պատրիարքարանը ինքզինքը
շատ անել ճամբու մէջ գրած է և
եթէ առանց ժամանակ կորսնցնե-
լու շիտակ ճամբան չի դառնայ՝
հետեւեալ շատ ազդեալներ պի-
տի դառնայ է՝ առաջ Պատրիար-
քարանին: Եգիպտոսի Առաջնոր-
դական խորհուրդը, ինչպէս ուրիշ-
ներ ալ պիտի տեսնեն, իզմիրեան
Սրբապանի խնդիր չէ, այլ հիմ-
նական սկզբունքի: Պատրիարքը
իր անխելձ մեքենայութիւնները
կրնայ հայտատուի գաւառներուն
վրայ թափել ուր անտէրունջ ժո-
ղովուրդը կամայ ակամայ հարկադ-
րուած է հպատակելու, սակայն
արտասահմանեան ազատ երկիրնե-
րու մասին գոնէ քիչ մը խելքը
զլուխը գործ տեսնելու է, եթէ
չուզեր որ իր արգէն տկարացած
բարոյական հիշմանութիւնը մե-
կէն իմէկ վերջ գտնէ:

Եգիպտացի

ՅՈՒՂԱՐԿԱՆՈՐԹԻՒՆ ՆՈՒՊԱՐ ԲԱՇԱՅԻ

Ալեքսանդրիա, 9 փետ. 99

Մառախլապատ երկինք մըն ա-
ռաւոր սրտերը կոտրեց. մեր ե-
սականութիւնը դադարին ետեւէն
ալ իր հրճուանքը կը փնտռէ:
Ու անձրեւը սկսաւ, բարակ, ման-
րացնող: Քիչ ետքը սակայն ա-
րեւարեգակ երկինք մը յազարկա-
ւորներու տխրութիւնը մի քիչ մեղ-
մացուց:

Նուազար բաշայի մարմինը, Սա-
կալիէն շոգենաւով երէկ Մարսէյ-
լէն հաս հասած, կը մնար խառն
դատարաններու սեւ շղարշերով
զարդարուն պաշտօնատունը, վիթ-
խարի պատուանդանի մը վրայ
հանգած: Ժողովուրդը, ամեն
ազգէ. կերթար իր յարգանքները
մատուցանել, արձանագրութեան
տետրակի մը մէջ ստորագրելով:

Ժամը ճիշդ 2 ին թափօրը մեկնե-
ցաւ այդ պաշտօնատունէն, Մու-
համէտ-Ալիի անշարժ աչքերուն
տակ. Բազմութիւնը՝ որուն մէջ
մեծկակ տեղ մը կը բռնեն եգիպ-
տացի բնիկները, որոնք վաղած
եկած էին իրենց «Պապա»ին յի-
շատակը յարգելու համար, գրու-
ած է Մէնշան—ընդարձակ հրա-
պարակը: Մայրերը, պարտէզ-
ները, Լուրը, խտիվալը, տու-
ները ու մազադանները ամենքն ալ
իրենց պաշտօնակերպով, պատու-
հաններով, տանիքներով լեփ
լեցուն:

Թափօրին առջեւէն կընթանա-
նալիցի զօրքերը, հրացաններ
վար, հետեւորդ ունենալով զին-
ուորական երաժշտութիւնը որ հայ-
կական երգեցողութեան պէտք չի
թողուր: Կզգաս թէ սիրտ յուզող
ազգային բան մը կը պակսի հա-
ղէտին երբ մեր եկեղեցականու-
թիւնը լուրի մեջիկ կը մնայ: Հա-
յաստանի բերանը խուփ է: Կրօ-
նական դասին կը նախագահէր Տ.
Գահիր. եպիսկոպոս Աշոտ շուրջ
ունենալով երկու վարդապետ, ու
Գահիրէի և Ալեքսանդրիոյ բա-
հանները ու դպիրները: Մեր
եկեղեցականութեան մէջ են խփա-
վարդապետներ ու իրենց Սուրբ
Պատրիարքը: Եկեղեցական դասին
ետեւէն կուգան հանգուցեալները.
չանները բարձրու վրայ բերող ե-
րիտասարդները, որոնք ութ ձիով
լծուած մեռելակառքին առջեւէն
կընթանան: Դադարը այդ կառ-
քին վրայ բարձրացած, վսեմ տքրու-
մութեան տեսարան մը կընծայէ:
Մեծատաղանդ հայ կեանքի մը
կէս դարու պատմութիւնը կար-
թնայ մտքիդ մէջ: Դադարին ե-
տեւէն սգակիր կուգան Պօլոս բա-
շա Նուազար, և Ապրօ Տիգրան փա-
շա, Նուազարի փեսան, ու յետոյ
պաշտօնական անձնաւորութիւնը
իրենց համազգեստները հագած.
հոս է խտիվին ներկայացուցիչը
և Լորտ Գրոմէր, յատկապէս Գա-
հիրէէն եկած:

Թափօրը երկարապտոյտ ճամ-
բէ մը ընթանալով կը հասնի Հա-
յոց եկեղեցին, որուն դռները սեւ
շղարշերով ամբողջապէս զարդա-

րուած են: Եկեղեցական արարու-
ղութիւնը տաճարին մէջ կը կա-
տարուի, Թափօր Եպիսկոպոս կար-
ճառօտ դամբանական մը կը խօսի
ու դադարը կը հանեն դուրս և
կը դնեն պատրաստուած դամբա-
րանին մէջ, Նուազարի եղբայր
Առաքել Նուազարի շիրմին քով՝
չըլափակին մէջ է և Երեսմի Պօ-
լոս պէյի գերեզմանը:

Պաակները մէկիկ մէկիկ տարին
գրին դադարի վրայ: Սրտայոյզ
էր հայ դաղթականներու աղքա-
տիկ պսակը՝ զոր ատ խեղճերը
ձեռքովին շինած էին, դափնի-
ներէ ու ծառի ճիւղերէ, և Պօլոս
փաշա կըսէ «էն շատը ա՛ս դը-
պու սրտիս»: Պաակներով կը ներ-
կայանային Ալեքսանդրիոյ եկեղե-
ցին, Գահիրէի եկեղեցին, Լորտ
Գրոմէր, նորահաստատ ազգային
մատենադարանն Ալեքսանդրիոյ,
Հայ ուսանողական միութիւն Բա-
րիդի, հայ դաղթականութիւն Բա-
րիդի, հայ դաղթականութիւն Մար-
սիլիոյ, «Անահիտ»ի խմբագրա-
պետ Չօպանեան, Ալեքսանդրիոյ,
Գահիրէի, խփալներու եկեղեցին
վերջապէս ո՞ր մէկը թուել, պսակ
ու պսակ: Դադարին վրայ մէկ
արարեալն ճառ կառավարութեան
կողմէն և Ֆրանսերէն ճառ մը պաշ-
տօնապէս խառն դատարանե-
րուն կողմէն կը խօսուի և յուզար-
կաւոր հանգիստականները իրենց
ցաւակցութիւնները յայտնելով Պօ-
լոս և Տիգրան փաշաներու՝ կը մեկ-
նին:

«Ու աշխարհս կը շարունակէ
ընթանալ ինչպէս առաջ...»

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՍՈՎԱՏԱՆԶ

Հայաստանի Հոյ տրտագրող հայ
տարր իւր միակ արհեստը, հո-
ղագործութիւնը, իգործ գնելու
համար սերմնացուէ, գործիքէ և
անասուններէ փայրադ թուրք կա-
ռավարութեան շնորհիւ զրկուած,
այսօր արհեստական սովի ենթար-
կուած է: Օրմանեան Պատրիարք,
կերեւայ Սուլթանի կառավարու-

Թեան քրտած գիտնականներն այսինչ
յուստութիւն, հետեւեալ չընդունաւ
նով կը գիտնէ ազգայիններու :

Անորքին ու արտաքին հանգանա-
կութիւնք վերջացած, նպատակներն
զադրած, հազիւ կարելի կը լինէր մեզ
ազգովին բացուած որքանոցներու ամ-
սակաւ նպատակներն մեծ ճիգերով հայ-
թայթել, եւ հազարաւոր անտէրուշ
մանուկներէն փոքրիկ խումբ մը պա-
տասարել, եւ ահա սովորաւոր օրհա-
սակաւներու համար օգնութեան ազա-
բակներ կը հասնին : մեզ, մինչդեռ մի
ջոց չունինք մենք անոնց նպատակու
եւ կեանքը փրկելու : Ներքին գաւառ-
ներուն շատերուն մէջ՝ նոյն ոգիւրի
տեսարանը կը պարզուի, բայց մանա-
ւանդ վաճաղ կողմերն ազատն ահաբի-
է, անտուաղ միտնողներու անուններ
ու ցուցակներ կը հազարաւոր մեզ,
յուստահատութենէ իրենց կեանքը կար-
ճեցնելու փորձողներ կը գտնուին,
տուն եւ ընտանիք լքանելով փախ-
չողներ ալ կան, խոտի արմատներ եւ
անբնական իրեր շնունդի տեղ կը
գործածուին, այս ձմարն եղանակին՝
կրնէր ու աղջիկներ իրենց մերկու-
թիւնը հազիւ ծածկած մազէ քուրջով
մը, սար ու ձոր կը թափառին վայրի-
խոտերով սնունդ հայթայթելու հա-
մար :

Այս աղէտներու դարման տանելու
եւ ժողովուրդը սպառնալից վտանգնե-
րէ փրկելու համար մեր միջոցն ու ա-
պաւէնն է՝ բարեփոխական գիտե-
թիւնն ու օգնութիւնը : Անշուփ աւե-
լի հարկ է մեզ փութեցնել եւ յաւե-
լու այս օգնութիւնն, որքան օտար
զաւանթիւնանց քարոզիչներ, ինչպէս
զուք ալ լսած էք արդէն, պատեհ ա-
ռիթ կը սեպեն մեր Ս. Եկեղեցւոյ հա-
րազատ զաւակաց խղճին վրայ ալ
ճնշում ի գործ դնել եւ ստիպել զա-
նոնք կրօնի փոփոխման պայմանով
փոխարինելու նպատակներն, հակառակ
այն բարեփոխական ոգիւրմած օտարազգի-
ներու զգացմանց, որք զուտ մարդա-
սիրական նպատակաւ դրած են այդ
նպատակներն անոնց տրամադրութեան
ներքեւ :

Ուստի կոչումն ընելով նաեւ Ձեր
բարեխիտական զգացմանց, կը խնդրենք
որ հաճիք կարելից ակնարկ մը նե-
տել այդ թշուառ կարօտեալներու վրայ,
եւ Ձեր աջն կարկառելով դէպի այս
խեղճերն, ուղարկել մեզ նպատակ գո-
մար մը Ձեր կարողութեան չափով ու
Ձեր զգացմանց ուժով, որպէսզի օր
յառաջ օգնութիւն մը հասցնենք կա-
րօտեալց եւ սատարներ վտանգեալ եղ-
բարց :

Վստահ ենք որ մեր հրաւերն խոր
արձագանգ պիտի գտնէ Ձեր հոգւոյն
մէջ, եւ կը հայցեմք ի ձեռնուն վար-
ձանատոց լինել Ձեր սիրաշօթար ողոր-
մութեան եւ զերծ պահել զՁեզ ամէն
աղէտէ եւ վտանգէ, եւ օրինութեամբ
եւ սիրով կը մաղթեմք որչ լինել Ձեզ
ի Տէր :
Մնամք ազօթարար
Պատրիարք Կոստանդնուպոլսոյ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

է. (5)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ազգաց մէջ տեղի ունեցան
Թեաւորի պարպումն եւ Կրեհէի ազա-
տութիւնն, զիս իրեն կարգադրելի
հարց մնալով՝ Թուրքիոյ, Ափրիկայի
եւ Զինաստանի բաժանումն, որ տէ-
րութեանց միջազգային կառուածադիկն
պիտի լինէր ընդմիջտ : Թուրքիոյ բա-
ժանման հարցն իր մէջ կը պարունա-
կէր՝

1) Մակեդոնիոյ փրկութեան հարցն,
որ կը պաշտպանուէր սլաւոնականու-
թեան մեծագոր ներկայացուցչէն եւ ո-
րոյ պաշտպանութեան վրայ միայն կա-
պաւինէին իւր յեղափոխական ներ-
կայացուցչներն, որոնք միանգամայն
կուսակցային իրենց կեդրոնական յանձ-
նախուրճն ի Սօֆիա : Այս յանձնա-
խումբն օժտուած էր նախաձեռնի կա-
նոնաւորութիւններով եւ գործադիր
ժողովն ալ կապուած էր փաստա-
բաններէ, զինուորական եւ քաղաքա-
կան բարձրաստիճան պաշտօնեաներէ,
եւ այն, ամենն ալ յայտ մակեդոնա-
ցիներուն համարուելով իրեն կառա-
վարիներ նախկինական լաւ ժառան-
գական կառավարութեան մը : Սոյն
կառավարիչներն կընտրուէին՝ միայն
առ ժառանգական պաշտօնավարու-
թեան մը համար՝ կեդրոնական յանձ-
նախմբի բոլոր մասնաճիւղերուն ու-
ղարկած պատահականներէ, քուէար-
կութեամբ, որոնց մէջէն նաեւ կըն-
տրուէր ֆենիչ յանձնախումբն՝ վերա-
քանելու համար ամէն նախորդակար-
չութեան հաշիւներն եւ վարչական
ներքին գործավարութիւնն, եւ ընդա-
մենն գրաւորապէս տեղեկագրելու հա-
մար կօնգրակին մէջ զուտարուած պատ-
ուիրակներուն : Վերջապէս պատուի-
րակներու մեծամասն քուէարկութեամբ
միայն, սոյն կօնգրակին մէջ կը կա-
տարուէին ամէն տեսակ կարգադրու-
թիւններ եւ միշտ ըստ այնմ կընթա-
նային ներքին եւ արտաքին ամէն գոր-
ծունէութիւնն եւ գործառնութիւնն :
Արդարեւ, մակեդոնական առումակա-
նայ կառավարութիւն մը եղած էր ի-
րապէս սոյն կեդրոնական յանձնախումբն
որ կը կառավարուէր զուտ առանա-
նադրական եւ պարլամենական ոգի-
ւով :

2) Հայաստանի փրկութեան հարցն,
որ կը մնար թէեւ անպաշտպան՝ եւ
սակայն իւր «յեղափոխական» ինք-
նակոչ ներկայացուցչներն «չարաչար»
սիրեցին բազմաշարժար հայ ժողովրդեան
զգացումներն «տղիտաբար» մաշեցնել,
եւ անոր խորհուրդներն եւ ոյժերն
«ողջութիւն կերպով» անբարոյականացնել
Աստիճ էին մեր առջեւ «պատկերացնող»
զառն իրականութիւններն... որոնց
«բժշկութիւնը» պիտի կրնայինք տես-
նել, սակայն եւ այնպէս, այս «երկու
կէտէրու իրազեման» մէջ : —

Ա) Ձեռնարկել «կեդրոնական» յանձ-
նախմբին՝ մը կազմութեան՝ որոյ նա-
խաձեռնութիւնը թո՛ղ կատարուէր
«յեղափոխական» այժմեան մարմիննե-
րէն, — եթէ երբէք «անկեղծ զգացում-
ներ ունէին ընդհանուր հայութեան
պաշտած հարցին» նկատմամբ, — եւ
«ըստ այնմ» յատկացուէր «իրենց ձե-
ռաց տակ գտնուող» պատրաստ դրամ-
ներն՝ այս առթիւ լինելիք «ամէն ծա-
խուց» համար, հրաւիրելով այսպէս
Հայաստանի բոլոր զաւանդներէն եւ
արտասահմանեան հայաբնակ երկիր-
ներէն մի — մի կամ երկ — երկու
պատուիրակներ ի «համագումար կօնգ-
րէսըն» :

Բ) Գումարիւ այս «կօնգրէսն» յար-
մարպոյն տեսնուած «մերձաւոր» քա-
ղաքի մը մէջ, մէկտեղ իրեն «գլխաւոր
հերթական հարց» դրուելով՝ «ընտրել»
գործադիր ժողովն, որոյ օկտոբրական
ներն» ի հարկէ պիտի լինէին «փորձա-
ռու» եւ «ձեռնհաս» անձեր հայրենա-
կան, քաղաքական, վարչական գիտու-
թեանց եւ ծանօթութեանց մէջ՝ եւ ո-
րոնք պիտի մշակէին կեդրոնական
յանձնախմբի «ներքին կանոնադրու-
թիւնն», «եղեւմտից պիւղձէն», եւ
«այլն», եւ զայնս հաստատել պիտի
տային կօնգրէսի մէջ զուտարուած
պատուիրակներուն :
(Շարունակելի)

Ակաքի

ՊԱՏԱՍԻԱՆ ՄԸ

Մեր Պատակաւորներ վերնա-
գրով յօդուածին դէմ Շաւոնովի
վերջին թիւին մէջ կարգացինք Ֆի-
լիպեցի մը ստորագրութեամբ
հայհոյիչ յօդուած մը :

Մենք չենք վիշտնիր միեւնոյն
ոճով փոխարինել :

Թէ՛ արտասահմանի կուսակցութեան
մէջ առհասարակ կուսակցական ու
գին մատ ունի՝ թէ՛ ոչ : Այս մա-
սին աւելորդ է բացատրութիւն
տալ քանի որ յօդուածագրէն զատ
աւելն հայ անհատ ճշմարտութիւնը
գիտէ արդէն :

Գալով Արսէն վարդապետը իբր
թէ մեր չբնագրացուցած ըլլալուն,
հրապարակաւ կը հարցնենք պա-
րոնին թէ մեր յօդուածին ո՞ր
տողը կամ ո՞ր բառը տող ան-
տրամաբան ենթադրութիւնը ը-
նել կրնայ տալ : Ենթադրութիւն
մը, որմէ այդ սատիճան անհե-
թեթ հետեւութիւններ կը հանէ
ինքը :

Զօդուածագիրը կրնայ արդեօք
լուրջ պատասխան մը տալ փոխա-
նակ հայհոյելու :

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ
ԱԶԳԻՅՈՒԹԻՒՆԸ

Եւ հաւատարմութեամբ եւ
կու ճշտակ դաստիարա-
կութիւններու անհրաժեշ-
տութեամբ : Ընտանիքի դաս-
տիարակութիւնն ու հայրե-
նիքի դաստիարակութիւնը :

Միշտ
(Շար. նախորդ թիւին եւ վերջ)

Այն ազգերն ու անհատները ո-
րոնք գիտեն թէ փառաւոր ցեղի
մը որդիքն են, անոր փառքին
ժառանգորդն եւ պարծանքի պա-
հապանը, միշտ ուժ եւ նեցուկ կը
գտնեն այդ անհեղինակութեան
մէջ : Նախնեաց մեծագործութիւն-
ները, անոնց աղնիւ տանջանքնե-
րուն եւ արիական ջանքերուն յի-
շատակն է որ կը պահանջէ, կը
լուստուրէ, կազմուցնէ ժողովրդ-
դին կեանքը : Ու երբ հայրենիքի
սէրը կենդանի է, ալ քիչ տեղ
կը մնայ անձնական կիրքերու եւ
սատիրական յաջողութեանց ու
փառասիրութեան : Անիկա կը լը-
ռեցնէ հակառակութիւնները, կը
հաշտեցնէ պառակտու մեղքը, կեանք
ու գօրծութիւն կը պարգեւէ, ու
ազգային մարմնոյ վրայ կը դրոշ-
մէ չեմ գիտեր ի՞նչ պայծառ վե-
հափառութիւն մը որ յորգանք ու
յիացում կազգէ միանգամայն : Ու
երբ ազգ մը բարոյական այս մե-
ծութեան հասած է, ալ չի կրնար
օտար լուծի մը բռնին հանդուր-
ժել, ալ կը ձգտի իր անկախու-
թիւնը ձեռք բերել, եւ այս ձգ-
տումը այնքան աւելի կը շեշտուի
որքան ճնշող լուծը վայրագ ու ա-
հարկու ըլլայ : Եւ սակայն այս
անհեղինակութեան իր առաջին քայ-
լէն խոչընդոտներու կը հանդիպի :

Կառավարութիւնները՝ որոնց գոր-
ծունէութեան գերագոյն զապա-
նակը ներթափան շահն է, կուզեն
ընել զնախնայ տարրերը առանց ուշ
գնելու անոնց իրաւունքներուն կամ
արդար պահանջներուն : Եւ ամեն
ազգ այն տեսն միայն իր անկա-
խութիւնը կը գտնէ, երբ քիչ
կամ շատ բռնի կերպով լսելի կընէ
իր ձայնը եւ պարագաներու անա-
կընկալ համադրութեամբ որ ժա-
մանակին անխղիչ գաղտնիքն է,
իր խեղալին կը հասնի : Այդ ա-
նակնակ պարագաները կարելի ը-
նելու համար, ապօրինի համար-
ուած միջոցներու կը դիմեն : Ըս-
պանել, ջարդել, աւերել, կործա-
նել, մէկ խօսքով միշտ յարձակիլ
սիրող կառավարութեան դէմ : մի-
ջոցներ՝ որոնք ընկճուած ազգերու
կենդանի բողբոջներ են եւ որոնց
աքողջութիւնը ցնդափոխութեամբ
անուամբ կը ճանչցուի : Թէեւ յա-
ջողութիւնն է այն վարձքը որուն
կը ձգտին ընկճուած ազգերը, բայց
յաճախ հարկ կըլլայ երկուր աշ-
խատիլ թէեւ յաջողութեան նշոյլ
անգամ չ'երեւայ : Այդ պարագա-
ներուն՝ ազգերը պէտք է արիա-
նան ու միտնութեան մէջ սիրմաննե-
յալ ուղով որ իրենց աշխատութիւն-
ները օր մը արմատ պիտի բռնեն
Անհամար լաւ գործեր յաջողած
են միայն երկար ձախորդութիւն-
ներէ ետք : Եւ բազմաթիւ կտրիճ-
ներ խրամատներու մէջ մեռած են,
բերդին առնուելէն առաջ : Անոնց
հերոսութիւնը պէտք է չափել
անմիջական յաջողութեամբ, ալ
իրենց գտած գիտաբարութեամբ եւ
արիւթեան տ'յն չափով զոր գործ
դրած են կռուի մէջ : Հայաստանի
փրկութեան համար շատ դէպքեր
պատահեցան ու շատեր կրնան պա-
տահիլ առանց իսկական բարեւա-
լութիւն մը առաջ բերելու ազգին
համար : ատիկա չենթադրել որ
կատարուած ջանքերը ապարդիւն
մնացած են, ինչպէս չենթադրել
որ վերջին դէպք մը ինքնին փեր-
կութեան պատճառ եղած ըլլայ :
Այդ բոլոր ամբողջութիւն մը կը
կազմեն նոյն նպատակին համար
առնուած քայլերու, որ լոկ պատ-
ճառ է ազատութեան ու ոչ թէ
այս կամ այն դէպքը մասնակի, ու
ըուն կարեւորութիւնը պատմու-
թիւնը լոկ ձեռնհաս է որոշելու
ժամանակին հետ :

Հայրենասիրութեան անհատնե-
րու վրայ ունեցած այս փրկարար
ազդեցութիւնը հասկնալէ ետք,
կարծէ որ վարժարանները, իրենց
ծրագրին մէջ, ամենալաւ տեղ մը
չհորհան անոր : Իրաւ է որ այս
զգացումը տեղի տուած է յաճախ
կոշտ ու վայրագ բարեբերու, բայց
մարդկային ո՞ր զգացում նոյն կըշ-
տամբանքին արժանացած չէ : Մարդ-
ամեն տեղ իր հետ կը կրէ իր տը-
կարութիւններն ու իր սխալները,
եւ հայրենասիրութեան զգացումն
ալ զերծ չէ մնացած նոյն թերու-
թենէն : Բայց նոյնքան ճշմարիտ

է որ, անհիշող բարձրացուց մարդիկը իրենց կոչում ու հոտով կրթերէն, իրենց ըստենկան կամ ճորտական նախապաշարունակներէն. անոնց սորվեցուց մոռնալ ինքզինքնին ու նուիրել իրենց անձը չափով մը՝ որ անմիջապէս իրենցը չէր, և փառքի մը՝ որ իրենց անձնական փառքը չէր։ Անհիշող իրապէս բարձրացուց հոգիներու բարոյաւ կան մակարդակը և զանոնք պատրաստեց աւելի՛ մեծ յառաջդիմութեան և աւելի՛ կատարեալ մարդկային ընկերութեան մը կազմութեան։

Լ. Ս.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

2 փետրուար, Շուշու
Երաժշտական երեկոյթ ի Շուշու,
1 փետրուար, կիրակի գիշեր.

Արական վարժարանի սրահին մէջ երկսեռ բազմութիւն մը որտասովոր փայլով մը հաւաքուած է։ Քաղաքիս ամենէն ազնիւ հայ դասակարգը փութացած է ստորեւ հայ վարժարաններուն, երաժշտական այս երեկոյթը պատշաճելով։

Վարժարանը կը բացուի. երգեցիկ խումբ մը բեմին վրայ որ գաշնակի ընկերակցութեամբ Տաշչուի կերպէ։ Ծափերով կընդունին ներկաները զայն և ծափերով մէջ կը գոցուի վարժարանը։ Երկրորդ բացուելուն արտասանութիւն մըն է. Հայոց անքնն, ոչ անքնն գրաւիչ։ Երրորդին կուգայ Օր. Յակոբեան Լեւոն ամսակը։ Երբեք զոգացող զոգացող ելէնէններու տակ որոնք ոչ այնքան եղանակին մասերը կերեւան որքան օրիորդին այս առաջին և շփոթ վիճակին արգիւնքները։ Ծափեր։ Վարժարանը կիջնէ և Տիար Հմայեակ միջ կը նուագէ օրերս մը, Լուսինայ տի Լուսինայ։ Զորրորդ բացուելուն խումբն է զարձեւալուսկից օրիորդ մը զատուելով կարտասանէ Տուր անայ եղբայր որուն կը հետեւի և անմիջապէս և երգը։ Հինգերորդին Մայր Արաքսի և ապա գաշնակի վրայ թրափաթախի և թրափաթախի կտորները։ Եւ վեցերորդ բացուելուն կենդանի պատկեր մըն է. արուեստական լոյսով փայլած—աւերակներու վրայ նստած է Մայր Հայաստան սեւերու մէջ, ժպիտը տուած իր գլխուն վերեւ ազատութիւնը աւետու հրեշտակին, անդին մութին մէջ երկպառակութեան սեւ գրօշակակիւրը, սպառնական դիրքով։ Որոշմանս ծափերու մէջ կաւարտի երեկոյթին առաջին մասը։ Հանգիստականները կիջնեն պիտի և այդ միջոցին կը նուագէ Տիար Հմայեակ։

Երկրորդ մասը կը բացուի Բաւր որտաւումով զոր կերպէ խումբը երկնային։ Վարժարանը կիջնէ և վայրկեանաբար բացուելով տուէա մը խնդին Օր. Ս. և

Պարուն խաչիկ, Երբ ալեկոճ ճովուն վրայ։ Երբ վարժարանը երկրորդ անգամ կը բացուի, արտասանութիւն մը կուենենք Բուրք աւ Երաժշտ Օրիորդ Իսկուհիի կողմէ։ Ապա գաշնակի վրայ թրափաթախ Անճէյ և վարժարանը բացուելով իմերիկ սոյոթ խառնուած ջմաւն անգամ։ Սոյոթ կերպէ օրիորդ Ս. Ստեփանեան, ու ժով անուշ և սակայն ոչ զարգացած ձայնով։ Ծափեր։ Վարժարանը կը բացուի՝ Ու Տիար Լեւոնակ, կերպէ օրիորդներ Ս. Է. ու Յակոբեան և ծափերու ուրախ ընդունելութեան տակ կերթան։ Ապա «Տղայք ժողովիւնք» խմբիկ երկնային։

Երրորդ մասը կըսկսի «Ի թիւր ձայնից» խմբիկով։ Քարմէնը կը յաջորդէ անոր գաշնակի վրայ և ապա արտասանութիւն մը. «Հայ մեռնիւնք» (Պրն. Վահան Ա. Ետիսեան)։ Ծափեր։ Վարժարանը կը բացուի և օրիորդ Յակոբեան կըրկին կը պատուէ մեզ, աւելի համարձակ սակայն այս անգամ «Չայն տուր ո՛վ ճովակ» երգելու։ Կրկին ծափեր։ Ապա գաշնակի վրայ «Լուսինայ Միջ եր»։ օրիորդ Տիար Հմայեակի կողմէ և Տիար Ապաղանեան շնորհակալութեան քանի մը բառեր կարտասանէ ու քանի մը շփոթ խոսքեր վերջին վարժարանի մասին որ քիչ ետք կը բացուի։ Կենդանի պատկեր մըն է զարձեւալուսկի ուսուցական լոյսով փայլած որ կը ներկայացնէ հայկական շարժերու մէկ փոքրիկ մանրանկարը։ Ծափեր։

Ահաւասիկ երեկոյթին ամբողջութիւնը։ Այսպիսի զարգացողիչ և ոգեգոյն ձեռնարկներու հաւար աւելորդ է քաղաքիւն թիւններ ընել, միայն սա կայ որ երեկոյթը իր ամբողջութեանը մէջ որչափ որ յաջող գնաց, սակայն քանի մը սխալներ անշուշտ խումբը, ինքն իսկ զգաց։ Գաշնակահարը Տիար Հմայեակ Բոլտան, միմիակ անզուգական անձնաւորութիւնն էր հոն, իբրեւ կազմողը և առաջնորդը երեկոյթին, իր առանձին նուագածութիւնները որքան որ աւելի բարձր գնահատուածներու արժանի էին, սակայն հաւաքուող մեծամասնութիւնը չը կրցաւ ըմբռնել անոր հոգին։ Իմ և բոլոր գիւրք հասկցողներուն գիտակց ծափը Տիար Հմայեակին։

Ողնկեղբորդ

Ա. Զ. Գ.

Հայ րնտանիք մը ի Սիլիստրէ կը փափագի որդեգրել 2—6 տարեկան Հայաստանցի քաջառողջ որդի մը։ Գիմիկ իրաւունքի խըժ. բազմութեան,

ԼՐԱՔԱՂ

Սահմանադրութեան վերաբնիչ յանձնաժողովը 8—10 օրէ ի վեր նոր հռոնդով մը կը զբաղի գործը կատարածելու։ Անցեալ չորեքշաբթի օր Պատրիարքի նախագահութեամբ յանձնաժողովը կըրկին գումարուեցաւ. բայց Գեր. Մանկունի եպիսկոպոս ներկայ չէ գտնուած. այս եկեղեցականը արդէն հակառակ է Ազգ. Սահմանադրութիւնը ճշդակուր ընելու այս ձեռնարկին։ Վերաբնութեան ծրագիրը արդէն պատրաստուել է. յանձնաժողովը վերջին անգամ մ'ալ զանի աչքէ պիտի անցնէ եղբր։

—Գարակէզեան կտակի վերաբերեալ լուսնակցութեանց և որոշմանց արձանագրութիւնները ու պաշտօնաթղթերը ի մի տետր ամփոփելով պիտի հրատարակին ի գիտութիւն ժողովրդեան. այս տետր Օրմանեան Պատրիարք իր ձեռքով կը պատրաստէ։

—Կրէտէի հոգեւոր հովիւ Տ. Մանուէլ քահանայ Աթէնքի և Պրէզիտի ազգայինները այցելելէ յետոյ կրէտէ վերադարձած է։

—Բիւզանդիոնի կը գրէ թէ՛ Ֆիլիպէի վահանի վրդ. Մարիա Լուկա իշխանուհիին յազարկաւորութեան ներկայ գտնուելու պատուակին տակ ինքզինքին ձեւ մը հանգամանք մը տալ կուզէր. խառն ժողովը (Պոլսոյ) պատասխան իսկ չի տուաւ։

—Գեր. Գրիգորիս եպիսկ. Ալեքսանդրի հաղորդեր է Պատրիարք Օրմանեանի որ թէ Տ. Ներսէս եպիսկ. Արարիկեան, վան չուզէ երթալ, ինք պատրաստ է երթալ, և հոն պաշտօնավարել որչափ ատեն որ յարմար տեսնէ Ազգ. Վարչութիւնը։ Բարինիչ մը Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոսի որ կիլիկիոյ կաթողիկոսական աթոռէն յանրաւի զրկուելէ վ'իջ, ինքնաբերաբար հաճութիւն ցոյց կուտայ պարզ առաջնորդական պաշտօն մը վարելու և այդպէսով օգտակար ըլլալու գոնէ վանի վիճակին, ուր անմիջապէս ազգայինք օտարաց ոտնձգութեան զոհ կ'երթան։

—Բիւզանդիոնի մէջ կը կարգանք։

«Գոհութեամբ կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք հօր հաղորդուել է պիտական հրաման մը, որուն համեմատ պէտք եղած հրամանները կը տրուին պատկանեալ իշխանութեանց որպէս զի վանայ կրօնափոխութեան գէպքին նման հոն գումանքներու առաջին առնուի, և տեղային զիւրութիւնք տրուին։

«Իրաւունք» ի բաժանորդներէն անոնք որ իրենց բաժնեգիրն մինչեւ փետրուար 15 մեզ կը հասցնեն, նոյնպէս անոնք որ փետրուար 15 նկեալ նոր բաժանորդ կը գրուին և բաժնեգիրն կանխիկ

կը ղրկեն, խմբագրութենէս մէյ. մէկ Երգարան նուէր պիտի ստանան։ Իսկ անոնք որ փետրուար 15 էն մինչեւ նոյն ամսոյ վերջը իրենց բաժնեգիրն կը ղրկեն մեզ՝ նուէր կ'ստանան մէյմէկ Օրացոյց։

ԹԻԻՐՔԻ ԿԱԶԷԹԱԼԱՐԸ

ԻԳՏԱՄ

—Բարիստէ նէշը օլընան Սըմէն լեյիթիեօզ նամրուհանի հաֆթալը կազէթա՝ Անատոլուտա գըթալը վուհուրա կէլմիշ օլտըղընը եազուպ, էրմէնիլէրէ իանէ եէթիշտիրմէք իւշիւն խրիսթիյանլըք նամընա Ֆրանսըզ էհալիսինէ տալէթ օգուտաբտա տըր։

Իգտաւ Սուլթանիէ կազէթաւ մէջքիւր ճէրիտէին եազտըղընը եալանայ չըգարմայա չալըշարագ տիյօր քի, մէլալիքի շահանէնին հէր թարաֆընտա զախիւրէ բէք պօլ օլտըղը հալտէ, Բարիս կազէթաւընը անատոլուտա գըթիւք վարտէմէսի ֆէնա էֆքեարտան նաշի տըր. էկէր վիլայէթլէրտէ գըթալըք օլուր իսէ, մահալլէրինտէն մէրքէզի հիւքիւմէթէ եազըլմըշ օլաճագ րտր։

Վանտա վէ Հայաստանըն տիկէր պալը թարաֆլարընտա նէ տըրէ. ճէ գըթըլըք վէ սէֆալէթ հիւքմ իթմէքտէ օլտըլը, իլք սահիֆէ. միլտէ տէրձ օլընան Պատրիարքըն չըշարեարկանը սուլիշ սուրէթտէ անլատըյօր, Հալ պէօլլէ էքէն Երլտըղըն նիմ'ըսմի իգտաւըն հագիգաթը մէյտոնա չըգարմագ իսթէմէտիկինին սէպլպի բէք աշիքետա տըր. գիրա չիմտի էրմէնիսթանտա հիւքիւմ ֆէրմա օլան զըթըլըք Երլտըղըն իշկիւզայըղը սէմէրէսի տիւր. մոպսէտի իսէ՝ պուտէֆա Երմէնիլէրի տըրգտան զըրմագ օլտըղընտան, պու մէյուն մոպսէտ պաթիլլէրին արզուսր մու. ճիպ հասըլ օլմագսըյրն տըշարտան իմտատ եթիշմէյէ մանի օլմաք իսթէյօրլար։

Իսլահաթ իճրա իթմէք իւզէրինտէյիլ տէյէն հիւքիւմէթ, գահէթգուտէկեանըն (սովայ) սըզըլթընըն վէ Պատր իսլըքն իլճալարնա գարչը օմուզարընը սիլքէր, քէնտիսի եարարմ իթմէք, իմտատա եթիշմէյէ տախի մանի օլուր։

Նէ՛ կիւզէլ իսլահաթ

—Ապառիստա վուգույա կէլէն իսթիլլատան տօլալը էվրոքա ճէրիւլէրին եազարգլարը հալտախի իգտաւ թէքլիպ իտըրէք տիյօր քի. «Պիւթիւն Արնափուտար Սուլթանա սատըգ պուլընաճագլարընա իբէքտէն լէյիսիլէրի վասըթասը իլէ թէլէկրաֆի սէրալը հիւմայունա պիտիւրտիլէր, պիւնայէն ալէյհ Ալպանիւնըն հէր թարաֆընտա ասայիշ պէրքէմալ տըր...»։

Վագա Արնափուտա պէլլէրի պիւր թագըմը իբէքտէ մէճլիս ի-

տուայ, Սուլթանըն մարախապարը իւր մագաղակէր իմպատարար իսէտէ, բէք չօգտարր տէ տալս մէնքիսէ կէլէյուպ, քէնտի էվ վէլքի իմաթմարըլըլարընա տէ վամ իմէքտէ տիրէր:

Իշլէ տիւնքի իմէկէկրաֆըն Ալպանիտան կէթիրտիկի հաստիս շունլար տըր:

«Տէպրէտէ Արնավուտար թիւրք ասքէրլէրի իւր ճէնկէշտիւրէր, Պիւր թապուր ասքէր զըրըլտը: Արնավուտար տիկէր պիր գաշ թապուրն տախի սիւաշարընը տըրըլար: Կէշէն կիւն պու սէպէպտէն օլ թարաֆա ասքէր գուվէթի կէտնտէրիտի:»

Իգտաւըն տէտիկի ասայիշ պու օլմալը տըր ('):

Իթթիֆիս

Սօֆիատա նէշը օլընան իթթիֆազ նամ թիւրքէ կաղէթա, պունտան էվվէլ թիւրքիւնըն իտարէյի վալըմէսինէ գարշը բէք չօք շէյլէր հազմըշ ըտը կաղէթանըն մուհարիրի տրնավուտ Եուսուֆ պէյին կէշէնլէրտէ սթան պօլա կիթմիշ օլտըլընը հազմըշ տըր: Պու աստմըր Եըլտըլտան քէնտիսինէ վատ օլընան պալաշիշլէրի հազմ իթմէք իշլին պու տէֆա կաղէթաւընա շու թէնպիհի վէրիյօր:

«Նամուսուլ ինսան իշլին էն պէօյիւք նիշան բատիշահնա լէքէսիդ ուպուտիյէթլէ մուհապէթի նէ մաղհար օլմազ տըր, վէ քէզա մէրաթիպ տախի բատիշահ վէ տատըլարը ուղուրընա կէօս թէրէպիլէճէթ խամթիլէրի իւր մու վաֆազըլէթտէն իպարէթ տիր:»

Գօնա արնավուտ պու թէնպիհի իւր շիմտի տէմէք իսթէյօր քի նամուսըլ ինսան բատիշահա սէվ կիլի օլուր, եանի բատիշահտան սէվիլմէյէլէր նամուսըլար տըր: Հալպուքի պունտան էվվէլ քէնտիսի բատիշահտան ասլա սէվիլմէզ վէ կաղէթաւը տախի թիւրքիայա կիրմէմէզ իտի: Տէմէք քէնտիսի պունտան էվվէլ նամուսըլ տը վէ շիմտի նամուսըլ օլմայա պաշլա մըշ:

Պու մուհարիրին նամուս տէտիյի պիզիմ վէ ալէմին պիւտիյի նամուս օլմամալը, պէլքի աքսիսի տիր:

ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսա ճիւհիւրիյէթ ըէյիսի Մ. Ֆէլիք Ֆօրըն գաթիլ օլընմըշ օլմաւընտան տօլայը չըգմըշ օլան շայէալար էսասըլ օլուպ, հէր թաւաֆտան վիսուլ պուլան թէլէկ-րաֆլար, կաղէթալար վէ մէք-թուպար Մ. Ֆօրըն տամպտան վէֆաթ իթմիշ օլտըլընը թաստիգ իտէյօրլար:

Մէնքիսի մէպուսան 280 ըէյէ գարշը 480 ըէյլէ Մ. Լուպէի Ճիւհիւրիյէթ ըէյիսի ինթիսազ

իթմիշ տիր: Պու ինթիսապտա Մ. Մէլին 280 ըէյ գաղանմըշ տրր:

Նասիօնալիսթ վէ Պօնարար թիսթ ֆըրգալարը Մ. Լուպէ նին ինթիսապտան մէմուտէ գալ մայուպ պիւլըվտրարտա նիւմա յիշէր իճրա իթմէքտէ վէ «տիւշ սիւն Լուպէ, տիւշսիւն եուհու տիլէր» տէյու պաղըրմագտա տըր լար: պու նիւմայիշճիլէրէ գարշը տիկէր ֆըրգալար վէ պու խուսուս էհալի Լուպէի ալգըշլամագտա տըրլար:

Նիւմայիշլէր պիր գաշ կիւն տէվամ իթտի. բարթիպանլար Լիպալը յաւալ վէ սայիր կաղէթալարըն իտարէ-խանէլէրի էօնիւնէ կիտէ. բէք վէլվէլէճէ նիւմայիշ իթմէք տէ իքէն, բօլիպէլլէ պաղը գալ կալար վուգու պուլտը վէ Չ քիշի հարէլէնտի. չօղար տէրտէսթ օլընտըլար իսէտէ, պիր գաշ սասթ սօրա սէրպէսթ պըրագըլտըլար:

Մ. Լուպէ ճուհարիյէթ բէյիսիլինի գապուլ իտէրէք փետր 6 տա թարիսէ կէլմիշ տիր, սթա սիօնտա էհալիտէն ալգըշլամագտա տօղրու էլիպէ սէրայիւնա վէ օրա տան խարիճիյէ նէղարէթիւնէ կիտուպ, թէպրիքէ կէլէն գէվաթը գապուլ իթմիշ տիր:

Վիւքէլա ըէյիսի Մ. Տէրիւի իսթիֆտանը թաղտիմ իթմիշ իսէտէ, Ճիւհարիյէթ ըէյիսի մէ մուրիյէթիւնէ տէվամ իթմէսի իշլին ուրպուսընը պիւտիւրմիշ տիր: Ֆրանսանըն տախիի գաղալար տան Մ. Լուպէին ինթիսապընը պէյնիլմիշ տիր:

Եննի ըէյիս սէնա աղալարընը վէ կաղէթա մուհարիրիլէրինի հուգուրա գաղուլ իթմէսիւնտէ թէպ-րիքէ ճէվապէն տէմիշ տիր քի քէնտիսինին իւք իշլի թէրիպիսիսք լէրին ֆըրգալարընը պիւլէշտիլմէք օլաճաղը կիպի, կաղէթաճըլար տախի էհալիսինի գիհնինի թէսքին իթմիլէր:

ԻԶՄԻՐ ՎՈՒԳՈՒՍԹՐ

Էվվէլքի նուսիւմիզտէ տէրճ իթտիկիմիզ մէթու պտան սօնրա ալընան թէլէկրաֆլար վէ ճէրիտէ լէր իզմիր վուգուսթընտան տօլայը հիշ պիր շէյ պիւտիլմէյօր լար:

Մէլքըլար մէթուպլէ պէրապէր վիսուլ իտէն տիկէր պիր մէթուպ վուգուսթըն ախը սուրէթտէ պիւտիլուպ, սէպէպիլին շու եօլտա անյաւըլօր:

Պիր կիրիտ կէմիսի ատանըն եէնի պանտէրասընը համիլ օլաւազ իզմիր իլիմանընա կիրէր. իլիման ըէյիսի կէմիսին գարիթա նընը (պու կիրիտի պիր թիւրք իմիշ) չաղըրուպ, օ պէլ բարչաւընը նէ իշլին ասմըշտըն տէյու սիւալ իտէր: Գարիտան ճէվապէն «օ» պիզիմ պանտէրամըլ տըր: Սուլթան պիզի մուհաֆաղա իթմէսիկի սէպէպլէ տէվէլէր օս:

մանլը պաղաղըն հէրինէ պանու պիզէ վէրտիլէր» տէր: Իլիման ըէյիսի — օ պէլի չապուգ աշաղը ալաճագըն տէյիւ էմր իտէր: Գարիթան պու էմրէ իթաւթ իտէմէյէճէկինի պիւտիլար: Իլիման ըէյիսի տէրչալ գարիթանը իքի թայիֆէսի իւր պէրապէր հապս իթտիրի վէ վալիտէն ալաղը թալիմաթ իւզրէ, ճէպրէն կիրիտ պանտէրասընը աշաղը ալուպ, եէրինէ օսմանըն սանճաղընը չէքէր:

Ինկիլիզ գօնսօլուր պու վուգուսթըն տօլմաւընտա, վալիյէ կիտուպ, գարիթանըն վէ թայիֆէլէրին սէրպէսթ պըրագըլմաւընը վէ քէզա թարպիյէ օլմագ իւզրէ կիրիտ պանտէրասընա հագարէթ իտէն իլիման ըէյիսին քէնտի էլի իւր պանտէրասընը հէրինէ տամասընը թալէպ ու իտտա իտէր, աքսի հալիտէն ինկիլիզ հարպ վարօլաւը իւր իշլիլի իհաթէ իթտիրէ ճէկինի պիւտիլար:

Վալի մէսէլէի Պապը Ալիյէ պիւտիլմէք իշլին միւստուէ իսթէր իսէտէ, գօնսօլու տագիգասընտա իճրասընը թալէպ իտէր: Վալի մէնպուրի գարիթանը վէ թայիֆէլէրի սէրպէսթ պրագաղըրը: վէ իլիման ըէյիսի տախի կէմիյէ կիտուպ, թարպիյէ օլմագ իւզրէ կիրիտ պանտէրասընը էլի իւր տասր վէ սէլամլար: մէսէլէ պու եօլտա գաղանմըշ օլուր:

Ֆազաթ իզմիրտէ պուլընան կիրէպի մուհաճիրէր վէ եէրի թիւրքէր պու սօն իկտպիրաէն հիտտէթլէէրէք, բըշաքլար վէ սօլալարլէ խրիսթիյան էհալի իւզէրինէ հիւճիմ իտէրլէր վէ իսթիլալ գուհուր իտէր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻԵ

Չին մէմալիքինին թէմիանվան ճիւլարընտա Բուսլար վէ Չինլիլէր պէյնիլտէ գալկա վուգուսթընը, պու գալկատա Չինլիլէրտէն 100 քիշի էօլտիւ, գալկա վէրկիլէր սէպէպիլտէն օլմուշ տըր:

— Սերպիւր վէ թիւրքիա պէյին տէ պիր սէնէ իւշլին կէօմիւք աշտնամէսի իմպալանմըշ:

— Կիրիտին թէլքիլաթը իւշլին գօմօսիօնը մախսուս թարաֆըն տան թանդիմ օլընան գանաւն ճէվալէլիտէ կիրիտին Մէթրօքօ լիտի Բիւնա Եօրիկտէն թաստիգ օլընաճագ տէյու հաղըլմըշ օլտըլընա գարշը մէթրօքօլիտ Բուլ թաթըրիկինէ բրօթէսթ իթմիշ տիր:

— Պրուգաէլ ճիւլարընտա իքի շըմէնտիֆէր գաթալարընը շիտտէթի սուրէթլէ պիր պիրինէ չարըլտըլար, 80 քիշի էօլտիւ, 100 տէն զիյաուէ ինսանլար հարէլէտի վէ չօգ վալօնլար բարչաւանտը:

ՍՕՅԻԱ ԲԻՆԵԳՕՍԸ

Սօֆիատա փարվար 3. 5 տէ չէրլէն ըիտնգօտ պէօլիք պալիշլէր գաղանան նօմէրօլար:

Table with 4 columns: No., Fr., No., Fr. containing numerical data for Sofia and other locations.

ՉԱԽԻՐԷ ԲԻՆՑԱՍԸ

Վառնա, 6 ֆեպրուար

Պուղաս Վալիտ, լիպրա 55-58 էքք 8. 80. 9. 25 ֆ. Արապա, 55-60 էքք 9. 11. 20. Արապա Լիպրա 42. 50 էքք 6. 20-6. 40 ֆր. Ֆասուլիս 100 քիլ, 12-13 ֆր. Մալընա կէզէր, Մըլըր 55-57 լիպրա. ֆիյ 6. 6. 5. Իլինտէ 20-30 արապա վէ 20-28 վալիս պուլտայ, 5-8 արապա արա կէլլէքտէ տիր: Ֆասուլիս 1-2 արապա: Արապա մուհալէսի նաքօլէօն 21 ֆր. հիսապը իւր:

ԱԶԴ

Տկեղեցական եւ Ազգային երգերու ծանօթ Նրաթիտ Դասատու մը, որ միանգամայն Ազգային եւ Եկեղեցական Պատմութեանց, եւ կրօնի դասեր կարող է ստանձնել, պատրաստ է, Պուլկարիյ եւ Ռումանիյ Ազգային վարժարանաց միոյն մէջ գոհացուցիչ պայմաններով պաշտօն մը ընդունիլ: Փափաքողները պէտք է դիմեն Իրաւունքի խմբագրատունը:

ՏՊԱՐԱՆ

Լրագրիւ վերջին երեսի սիւնակներուն մէջ օտար լիզուներով ալ ազգեր կը գետեղուին: Առանձին կը տպագրուին գրքեր, տետրակներ ու կը պատրաստուին հայերէն, պուլկարերէն, ֆրանսերէն եւ յունարէն լիզուներով ընկալագիրք, հասցեներ, հարսանեաց եւ այլ հրաւիրագրեր, այցաքարտ եւ այլն: ԳՆՆՐ ՉԱՓԱՒՈՐ Փափագող պարտին գիւնիլ լըմբագրութեան հասցէին: *****